

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Basisschool Koningin Juliana

Kwaliteitsonderzoek

vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 16 januari 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 12 november 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de vroegschoolse educatie in groep 1 en 2 van Kindcentrum De Drieslag/Julianaschool. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin het kindcentrum is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Barneveld een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De leraren zorgen in groep 1 en 2 voor een gestructureerd en doelgericht aanbod, waarbij de belangrijke ontwikkelingslijnen aan bod komen. Doordat de leraren gericht observeren hoe de leerlingen zich ontwikkelen, weten ze wanneer extra begeleiding nodig is. Het lukt hen de speelwerktijd zo te organiseren dat ze deze begeleiding in kleine groepjes kunnen geven.

Wat kan beter?

De recente verhuizing heeft veel tijd en energie gevraagd. Nu deze achter de rug is, kan de aandacht uitgaan naar de inhoud om de belangrijke doelstelling van het IKC, de doorgaande leerlijn, te realiseren. Als opmaat daarvoor past het ook om in de onderbouw de afspraken rond het aanbod en het pedagogisch-didactisch handelen opnieuw met elkaar te bevestigen.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Bestuur: Stichting Hervormde Scholen De Drieslag
Bestuursnummer: 83579

School: Kindcentrum
De Drieslag/Julianaschool

Totaal aantal leerlingen: ca 200

Totaal aantal leerlingen in de groepen
1 en 2: 46

Percentage gewichtenleerlingen op
de school 1 oktober 2017: 6%

BRIN: 12QO

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	4
2.	Hoofdconclusie en vervolg	5
3.	Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2	6
4.	Reactie van het bestuur	10

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook bij groep 1 en 2 van Kindcentrum De Drieslag/Julianaschool.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van groep 1 en 2 school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en Primair Onderwijs.

Standaarden voor de vroegschool	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd in de groepen 1 en 2, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, leraren groep 1 en 2, de interne begeleider en de directie. Aan het einde van het bezoek hebben we een mondelinge terugkoppeling gegeven aan de directie en de intern begeleider. Ook hebben we een afsluitend gesprek gevoerd met de betrokkenen van de voor- en vroegschool, waarbij ook de algemeen directeur van de Stichting De Drieslag aanwezig was.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- O** Onvoldoende
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie van het onderzoek in groep 1 en 2 van Kindcentrum De Drieslag/ Julianaschool.

Conclusie

De kwaliteit van de vroegschoolse educatie op Kindcentrum De Drieslag/ Julianaschool is op orde. De vorming van het kindcentrum biedt kansen om in het beleid en in de uitvoering de doorgaande lijn in de voor- en vroegschoolse educatie sterker te maken.

Context

De basisschool vormt samen met de peuteropvang een kindcentrum en is ten tijde van het onderzoek net naar een gezamenlijke locatie verhuisd. De peuteropvang en de school zien het nieuwe gebouw als een grote impuls om samen wensen en ontwikkelpunten te realiseren. In de groepen 1A, 1B en 2 volgen in totaal twaalf leerlingen met een vve-indicatie onderwijs.

3. Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek in groep 1 en 2 van Kindcentrum De Drieslag/Julianaschool.

3.1. Onderwijsproces: inhoudelijke kop

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Het aanbod is doelgericht, woordenschatontwikkeling vraagt aandacht

Het aanbod op de voorschool is op orde. De pedagogisch medewerkers werken thematisch aan de ontwikkelingsgebieden. In de planningsdocumenten is te zien dat steeds meer vanuit doelen gewerkt wordt. De doelgerichtheid kan nog sterker worden door niet alleen in de themaplanning maar ook in de weekplanning de doelen van de activiteiten centraal te stellen. Dit zorgt voor voortdurend bewustzijn van hetgeen je door middel van de activiteiten bij de peuters wilt bereiken. In de inrichting van het lokaal is het thema herkenbaar, onder andere door de inrichting van een thema-speelhoek.

Er zijn in het aanbod ook onderdelen die meer aandacht mogen krijgen. Woordenschatontwikkeling is weliswaar een herkenbaar onderdeel van het aanbod, maar voor een goede taalontwikkeling is het nodig meer woorden aan te bieden dan nu gebeurt. Daarbij is het ook belangrijk af te spreken welke woorden aan bod komen en welke didactische aanpak de pedagogisch medewerkers daarbij volgen. Ook mag de inrichting van de hoeken de peuters in het spel meer uitlokken tot ontluikende taal en rekenen.

Een zorgvuldige werkwijze in het volgen van de ontwikkeling van de peuters

De pedagogisch medewerkers volgen op een zorgvuldige manier de ontwikkeling van de peuters. Ze hebben hiervoor een gestructureerde en efficiënte werkwijze ontwikkeld. Dagelijks observeren ze zowel individuele kinderen als een specifieke ontwikkelingslijn. Deze werkwijze leidt tot een rijke verzameling van observaties, waardoor het digitale volginstrument goed onderbouwd ingevuld wordt.

Hoewel de ontwikkeling van de peuters met de ouders besproken wordt, geven de ouders waarmee we gesproken hebben aan dat dit voor de vve- doelgroepkinderen wat hen betreft wel frequenter zou mogen gebeuren.

Als peuters ontwikkelingsachterstand of voorsprong laten zien, organiseren de pedagogisch medewerkers begeleiding in de kleine kring. Voor een aantal kinderen gebeurt dat aan de hand van een handelingsplan. In de evaluatie van deze begeleiding mogen meer vragen gesteld worden als: Wat hebben we nu bereikt met dit kind? Haalt dit kind achterstand in? Hoe komt het dat onze begeleiding meer of minder effect heeft? Zodoende ontstaat meer zicht op wat het beste werkt en welk effect de inspanningen hebben op de ontwikkeling van de peuter.

Routines zorgen voor rust en voorspelbaarheid

Het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers is voldoende. De pedagogisch medewerkers gaan op een respectvolle manier met de peuters om. Het educatief handelen is zorgvuldig voorbereid en georganiseerd. Afspraken, bijvoorbeeld rond uitgestelde aandacht, gelden zowel in de voor- als vroegschool. Te zien is dat routines voor bijvoorbeeld de inloop en het kiezen van activiteiten vlot en vanzelfsprekend verlopen. Dit draagt bij aan een rustige sfeer en voorspelbaarheid voor de peuters. Ook de begeleiding in een klein groepje is gepland en een dagelijkse routine.

Hoewel het merendeel van de peuters aan het spelen is, komen enkele kinderen niet of weinig tot spel. Hier kunnen de pedagogisch medewerkers meer op inspelen. Daarnaast liggen er kansen om het spel, bijvoorbeeld in de themahoek, te verrijken. Dit kan bijvoorbeeld door mee te spelen en daarbij impulsen te geven. Daarbij mogen de pedagogisch medewerkers meer taalaanbod en interactie met de peuters laten zien.

Vroege signalering en samenwerking met externe deskundigen

Door de frequente observaties en het wekelijks overleg met de intern begeleider worden peuters met bijzondere ondersteuningsbehoeften vroeg gesignaleerd. Eén van de pedagogisch medewerkers is daarbij verantwoordelijk voor de vve-doelgroepeuters. Als er onderzoek of specifieke ondersteuning nodig is werkt de voorschool samen met externe deskundigen, onder andere van het samenwerkingsverband en het Centrum voor Jeugd en Gezin. Voor een enkele vve-doelgroep peuter wordt in de loop van het voorschooljaar duidelijk dat het kind niet verder zal gaan in groep 1, maar beter begeleid kan worden op een school voor speciaal (basis) onderwijs.

De samenwerking is een stevige basis om ontwikkeling te stimuleren

Er is sprake van intensieve samenwerking tussen de voor- en de vroegschool, dat is het beleid sinds de school de peuteropvang binnen haar muren heeft. Er is sprake van één onderbouw team van

pedagogisch medewerkers, leraren, interne begeleider en afdelingsleider. Deze partijen kennen de meerwaarde van afstemming: dat komt peuters die een stimulans nodig hebben in hun ontwikkeling ook in hun kleuterperiode ten goede.

De samenwerking met ouders blijft ook op de Rehobothschool een punt van aandacht voor het onderbouwteam. Niet alle ouders zijn op dezelfde manier doordrongen van het effect dat hun inspanning op hun peuter of kleuter kan hebben. De school doet er al veel aan: thema- en nieuwsbrieven, inlooptijden, maar ervaart dat het soms ingewikkeld is om alle ouders 'mee' te krijgen.

Alle ouders willen graag geïnformeerd worden door het team over de vorderingen die hun kind maakt en daar aan komen de Rehoboth voor- en vroegschool tegemoet. De meeste ouders met wie de inspectie gesproken heeft zijn tevreden over de informatie die zij krijgen en over de toegankelijkheid van de school.

3.2. Kwaliteitszorg en ambitie: inhoudelijke kop

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

In de kwaliteitszorg mag vve meer aandacht krijgen

De school heeft in voldoende mate een stelsel voor kwaliteitszorg ingericht, maar daarin kan de kwaliteitsbewaking van vve explicieter plaatsvinden. We bedoelen daarmee dat de school haar eigen doelen en kwaliteitscriteria met betrekking tot de vroegschoolse periode kan formuleren en systematisch kan evalueren in hoeverre deze bereikt worden. Dat levert aanwijzingen op voor noodzakelijke verbeteringen en mogelijke ontwikkelingen van de vroegschoolse educatie. Het gaat daar bij zowel om de resultaten die ze met de leerlingen wil bereiken als om de kwaliteit van het onderwijsproces, zoals bijvoorbeeld het aanbod en het pedagogisch en educatief handelen. Het fysieke samengaan van de kinderopvang/voorschool en de vroegschool op één locatie vragen om verdere ontwikkeling van de kwaliteitszorg. Een bestuurlijk strategisch beleidsplan voor het kindcentrum zal hierbij behulpzaam zijn.

Samen werken aan een professionele cultuur

De professionele cultuur op IKC Juliana kan verder uitgebouwd worden. Er is tot nu toe vier maal per jaar een overleg tussen de voor- en de vroegschool, waarbij twee maal per jaar ook de pedagogisch medewerkers en leraren aanwezig zijn. Het informele contact is nog beperkt, maar de gezamenlijke locatie biedt mogelijkheid tot het uitbouwen daarvan. De doorgaande lijn in het aanbod, het werken in de groepen, de begeleiding van de kinderen en het contact met de

ouders kan sterker worden. Dat is ook het doel van het recent ontwikkelde vve-protocol. De implementatie daarvan vraagt om gezamenlijk optrekken. Samen professionaliseren, overleggen en kijken bij elkaar kunnen daar onderdelen van zijn.

In de schooldocumenten meer over vve vertellen

De school verantwoordt zich voldoende aan de hand van de wettelijke verplichte schooldocumenten. In deze documenten mogen de doelen en de resultaten van de vroegschoolse educatie nadrukkelijker aandacht krijgen. De school verantwoordt zich daarnaast volgens de afspraken aan de gemeente. De verantwoording betreft het aantal doelgroepkinderen en de resultaten die zij behalen. De school geeft aan dat bij de laatste verantwoordingsrapportage (oktober 2018) met alle vve leerlingen de resultaatafspraken behaald zijn.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft het bestuur aan hoe de school hiermee ten aanzien van groep 1 en 2 mee aan de slag gaat.

In de eerste plaats willen we onze waardering uitspreken over de wijze waarop we als scholen en kinderopvang op dit snijvlak samenwerken met de gemeente Barneveld. De pilot waarbinnen dit onderzoek uitgevoerd wordt is daar een illustratie van.

Op hoofdlijnen herkennen we ons in het rapport. We merken dat er duidelijk meer afstemming nodig is in het verwachtingspatroon van het aanbod dat we aan de peuters bieden en de doorgaande lijn daarin naar de onderbouw van de basisschool. De afspraken rond het aanbod en het pedagogisch-didactisch handelen vragen om herijking en in de nieuwe setting zijn de randvoorwaarden om dit door te ontwikkelen aanwezig.

IKC Juliana heeft een forse ontwikkeling doorgemaakt. De kinderopvang is op 1 januari 2018 gestart bij het oude gebouw van de Koningin Julianaschool. Sinds 1 november is de nieuwbouw in gebruik genomen. De teams van onderwijs en kinderopvang zijn verder geïntegreerd.

We zien de rapportage van de Inspectie als een nulmeting die handvatten biedt voor verdere ontwikkeling. Er is inmiddels gestart met een groot inhoudelijk overleg over de doorgaande leerlijn. Hieraan wordt deelgenomen door pedagogisch medewerkers, leerkrachten en de intern begeleider. Dit zal structureel gaan plaatsvinden. Er was en is externe expertise betrokken bij de doorontwikkeling van IKC Juliana. Het bestuur spreekt vertrouwen uit in team en management van IKC Juliana en zal verdere ontwikkelen sturen en ondersteunen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

